

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoP/65/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7625202098
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:7625202098.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Har Tzvi a Mgr. Miloša Koleka vo veci starostlivosti súdu o mal. deti: 1/ E. D., narodená XX.XX.XXXX a 2/ F. D., narodená XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F. O. X., deti matky: M. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXXX/X, XXX XX F. O. X., právne zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Daša Bajanová, s.r.o., so sídlom Starosaská 3, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 52 542 696 a otca: U. D., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom O. Z. XXX, XXX XX O. Z., právne zastúpený Advokátska kancelária VIŠŇOVSKÁ, s.r.o., so sídlom Radničné námestie 279/4, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 51 284 731, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o zmenu výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 4P/80/2025-18 zo dňa 21. mája 2025, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

Matke maloletých detí M. B. nariaďuje odovzdať maloleté deti E. D. a F. D. dočasne do starostlivosti otca U. D..

Matka je oprávnená stretávať sa s mal. E. a mal. F. každý víkend v nepárnom kalendárnom týždni od piatka od 17:00 hod., kedy si matka preberie maloleté deti v mieste bydliska otca do nedele do 17:00 hod., kedy preberie otec maloleté deti od matky v mieste bydliska matky.

Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 17P/23/2023 o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, pokiaľ súd nerozhodne o jeho zrušení.

Týmto neodkladným opatrením sa dočasne mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 6P/218/2022-126 zo dňa 21. februára 2023 vo výroku I. v časti zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, výživnom a úprave styku.

II. Zrušuje uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 4P/80/2025-18 zo dňa 21. mája 2025.

III. Zrušuje uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 4P/44/2024-8 zo dňa 13. marca 2024 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, č.k. 21CoP/47/2024-69 zo dňa 20. júna 2024.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Návrhom doručeným dňa 19.05.2025 sa otec domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým sa maloleté deti zveria do jeho dočasnej osobnej starostlivosti.

II. Obsah rozhodnutia

2. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením rozhodol tak, že: „I. Súd nariaďuje matke maloletých detí M. B., nar. XX.XX.XXXX odovzdať maloleté deti E. D., nar. XX.XX.XXXX a F. D., nar. XX.XX.XXXX, do starostlivosti otca U. D., nar. XX.XX.XXXX.

II. Matka je oprávnená stretávať sa s mal. E. D., nar. XX.XX.XXXX, a mal. F. D., nar. XX.XX.XXXX, každý nepárny víkend kalendárneho roka od piatka od 17:00 hod. kedy si matka preberie maloleté deti v mieste bydliska otca od nedele do 17:00 hod, kedy preberie otec maloleté deti od matky v mieste bydliska matky.

III. Ustanovuje sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny F. O. X. za kolízneho opatrovníka pre maloleté deti, E. D., nar. XX.XX.XXXX a F. D., nar. XX.XX.XXXX, na ich zastupovanie v tomto konaní.

IV. Určuje, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom E. a F. D., vedeného na Okresnom súde Spišská Nová Ves, pod sp. zn. 17P/23/2023, pokiaľ súd skôr nerozhodne o jeho zrušení.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1 § 334, § 336 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, § 52, § 117, § 367 ods. 1, 3, 4, 5, § 363 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, § 31 ods. 2, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že po preskúmaní návrhu a zhodnotení všetkých ostatných okolností dospel k záveru, že uvedený návrh obsahuje skutočnosti preukazujúce okamžitú potrebu riešiť dočasne úpravu práv a povinností. Nariadenie neodkladného opatrenia vyhodnotil ako rozhodnutie vydané v prospech najlepšieho záujmu maloletých detí. Z už vykonaného dokazovania v konaní vedenom pod sp. zn. 17P/23/2023 vyplynulo, že matka maloletých detí nedokáže zabezpečovať deťom primeranú starostlivosť, ktorá by bola ich v najlepšom záujme, čo bolo podporené vykonaným znaleckým dokazovaním. Dospel k zhodnoteniu, že matka nedisponuje predpokladom spĺňať úlohu preferenčného rodiča v najlepšom záujme maloletých detí, a to z dôvodu, že jej kognitívne schopnosti sú znížené do subnormného až hraničného pásma ľahkej mentálnej retardácie, je kognitívne rigidná, nie je schopná zvládnuť záťaž, v strese reaguje regresom, pričom jej osobnosť sa vyznačuje črtami egocentrizmu a horšej sociálnej prispôsobivosti. Komplexnejšie a zrelšie predpoklady na starostlivosť o maloleté deti sa javia u otca, ktorý podľa názoru súdu prvej inštancie a podľa výsledkov znaleckého dokazovania dokáže maloletým deťom naplniť mentálne a emocionálne potreby. Z uvedených dôvodov rozsudkom č.k. 17P/23/2023-251 zo dňa 27.03.2025 rozhodol o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, čím zmenil predchádzajúci rozsudok tunajšieho súdu č.k. 6P/218/2022-126 zo dňa 21.02.2023, avšak voči tomuto rozsudku matka podala včas odvolanie, čím sa materiálne odkladá formálne určený výrok rozsudku o výkone starostlivosti o maloleté deti otcom. Návrh na vydanie neodkladného opatrenia sa javí preto v svetle týchto okolností ako dôvodný práve z toho dôvodu, že je nevyhnutné zabezpečiť maloletým deťom čím skôr vhodné podmienky na ich zdravý rast a vývin, ktoré sú v tomto prípade dané u otca a vyňať ich z prostredia matky, ktoré je pre nich naopak nevhodné, v rozpore s ich najlepším záujmom. S poukazom na uvedené skutočnosti nariadil výrokom I. neodkladné opatrenie, ktorým určil matke odovzdať maloleté deti do starostlivosti otca do času, kým vec nebude právoplatne skončená.

5. S poukazom na zmenu pomerov u maloletých detí je dôvodné za účelom zachovania väzieb s matkou a predchádzaniu rodičovských nezhôd určiť taktiež nevyhnutný rozsah styku, tak ako to určil vo výroku II. rozhodnutia. Súčasne určil otcovi povinnosť na jednej strane maloleté deti na styk s matkou pripraviť a na druhej strane deti matke odovzdať v mieste jeho bydliska, pričom ich vyzdvihovanie bude prebiehať v bydlisku matky.

6. Vzhľadom na citovanú právnu úpravu ustanovil vo výroku III. obom maloletým deťom za kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny F. O. X..

7. Zároveň výrokom IV. určil, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, čím nie je vylúčená možnosť jeho skoršieho zrušenia súdom, v prípade ak okolnosti, ktoré viedli k vydaniu tohto rozhodnutia pominuli.

8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, pretože dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania v prejednávanej veci nezistil.

III. Obsah odvolania matky a vyjadrení účastníkov konania

9. Proti uzneseniu podala v zákonnej lehote v celom rozsahu odvolanie matka z dôvodu nesplnenia procesných podmienok, porušenia práva na spravodlivý proces, inej vady konania, nesprávnych skutkových zistení, nesprávneho právneho posúdenia a z dôvodu neúplne alebo nesprávne zisteného skutočného stavu veci. Dala do pozornosti v súčasnosti stále platný a vykonateľný rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 6P/218/2022-126 zo dňa 21.02.2023 a uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 4P/44/2024-8 zo dňa 13.03.2024 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, č.k. 21CoP/47/2024-69 zo dňa 20.06.2024. Z uvedených rozhodnutí je zrejmé, že matka má povinnosť vydať deti a má tiež upravený styk, preto je predmetné neodkladné opatrenie zmätočné a nezákonné. Namietala, že otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia napriek tomu, že vedel o tom, že mal. E. bude v období od 19.05.2025 do 23.05.2025 v škole v prírode, bude mať rozlúčku so škôlkou a množstvo akcií. Opísala ako sa snažila presvedčiť a pripraviť mal. E. na odchod k otcovi a návštevu novej škôlky a aj celá rodina urobila všetko preto, aby sa mal. deti zbalili a odišli k otcovi. Maloleté deti boli napokon odovzdané otcovi a bezprostredne na to podala návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia. Ku dňu 29.05.2025 je stav taký, že otec na jej telefón neodpovedal a až dňa 28.05.2025 jej umožnil videohovor s maloletými deťmi. Poukazovala na to, že súd v konaní vo veci samej nezisťoval skutočný stav, pretože nevykonal výsluch svedkov a nezistil, v akom prostredí by mali deti bývať. V priebehu konania bolo zrejmé a vyplýva to aj z podaného návrhu otca, že o maloleté deti sa riadne stará a ani v znaleckom posudku nie je uvedené, že maloletým deťom nevie zabezpečiť primeranú starostlivosť. Uviedla, že o deti sa vedela a vie postarať, čo podrobne v podanom odvolaní opísala. Otec v rámci odvolacieho konania vo veci samej spochybňoval nielen jej inteligenčné schopnosti, ale aj jej rodičov k čomu sa tiež podrobne vyjadrila a opísala vzdelanie a záujmy rodičov a brata. Vo vzťahu k maloletej F. si nevie predstaviť ako odlúčenie od matky zvládne, pretože je citovo na ňu naviazaná, že aj z rozprávania detí je zrejmé, že často plače a dožaduje sa jej prítomnosti, navyše je kojená. Maloleté deti majú v jej prítomnosti pocit bezpečia a sú zahŕňané láskou, o čom vedel súd prvej inštancie, ale na uvedené neprihliadol. Aj uvedené preukazuje, že neodkladné opatrenie nemôže byť v záujme maloletých detí. Navrhla, aby odvolací súd v celom rozsahu zrušil neodkladné opatrenie.

10. Otec sa k podanému odvolaniu vyjadril tak, že matka uvádza opakovane nepravdivé a zavádzajúce skutočnosti, ktoré v konaní neboli preukázané a skutočnosti, ktoré v žiadnom prípade nemajú vplyv na rozhodnutie o tom, komu budú deti zverené do osobnej starostlivosti. Matka vo všetkých prebiehajúcich konaniach uvádza rovnaké skutočnosti, ku ktorým sa niekoľkokrát vyjadroval a z uvedeného dôvodu sa zameria len na veci týkajúce sa odovzdania maloletých detí. V tomto jedinom prípade matke slúži ku cti, že odovzdanie detí prebehlo v klude a bez akýchkoľvek invektív. Deti pri prebraní nemali žiaden problém, neplakali, boli v úplnom poriadku a nepotrebovali ani prípravu psychológa. Prostredie otca dobre poznajú a v spoločnej domácnosti žili dovtedy, kým ich matka bez predchádzajúcej dohody neodťahovala. Poukázal na to, že deti majú u neho pestrý program a opísal ako trávia čas. Celé odvolanie matky voči rozsudku označil za prácu jej právnej zástupkyne v snahe v čo najlepšom svetle vykresliť matku ignorujúcu, že deti sú u neho spokojné. Uviedol, že matka vkladá deťom do úst vyjadrenia, ktoré sú vymyslené a nezodpovedajú skutočnosti. Rovnako vo svojom odvolaní proti uzneseniu úplne ignoruje výsledky znaleckého dokazovania z ktorých vyplynulo, že odmietanie otca zo strany maloletých detí je dôsledkom osvojovania a preberania postoja matky, avšak maloleté deti otca v skutočnosti neodmietajú a majú ho radi. Opakovane uviedol, že matka bez pomoci svojich rodinných príslušníkov nie je schopná sama sa o deti postarať. Zotrvanie detí v starostlivosti matky je z dlhodobého hľadiska škodlivé pre ich psychický vývoj a tvrdenie o možnosti spôsobenia traumy zmenou starostlivosti nie je ničím podložené. Práve zistenia znalca ukazujú, že zotrvanie v súčasnom prostredí u matky je väčším rizikom pre ich duševné zdravie, než prechod do starostlivosti otca. Na základe uvedeného má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza zo správneho právneho posúdenia a správnych skutkových zistení, preto navrhol uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správne.

11. Matka k podanému vyjadreniu otca uviedla, že otec jej dňa 06.06.2025 a 20.06.2025 odovzdal maloleté deti, ktoré sa počas uvedených víkendov dožadovali jej neustálej fyzickej prítomnosti, všade za ňou chodili a príprava pred ukončením styku je veľmi zložitá, pričom túto detailnejšie opisala. Poukázala na to, že deti počas víkendu nevedia pochopiť, prečo majú byť u otca dlhší čas a vyjadrujú nesúhlas. K dôvodom opustenia spoločnej domácnosti sa vyjadrovala v konaní vedenom pod sp. zn. 6P/218/2022 a aj v priebehu konania vo veci samej i odvolacieho konania. K predloženej fotodokumentácii uviedla, že je rada, že otec si plní povinnosti rodiča a venuje sa deťom a aj ona sama disponuje nespočetným množstvom fotografií, kde sú deti zachytené pri trávení spoločného času s ňou. Fotodokumentácia predložená otcom vypovedá len o danom momente a nie o stave pocitoch detí počas pobytu u otca. Tvrdenia o neplakaní detí u otca označila za nepravdivé a opisala, ako jej deti vravia, že jej chýbajú a ako a kedy maloleté deti plačú. Poukázala na to, že otec sa voči nej správa agresívne pred maloletými deťmi a naposledy dňa 12.06.2025 jej bránil vo fyzickom kontakte s mal. F. a vo vzťahu k uvedenému predložila dôkazy. Takéto správanie otca v prítomnosti detí je neakceptovateľné a preukazuje, že otec je k nej agresívny, nechce s ňou komunikovať a u detí vzbudzuje strach. Nie je v záujme detí, aby boli tak dlho odlúčené od matky, preto navrhla napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušiť.

12. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

13. Dňa 29.07.2025 bol kontaktovaný kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že maloleté deti sa po nariadení neodkladného opatrenia súdom nachádzajú v osobnej starostlivosti otca, ktorý vykonáva osobnú starostlivosť a matka sa s maloletými deťmi stretáva podľa súdom určeného styku. Matka kontaktovala kolízneho opatrovníka s tým, že chcela stretávanie s deťmi aj počas týždňa. Následne kolízny opatrovník kontaktoval otca, aby došlo k dohode aj počas prázdnin a matka sa mohla s deťmi stretávať intenzívnejšie a po vzájomnej dohode s otcom. Navrhujú, aby maloleté deti boli v osobnej starostlivosti otca.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

14. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), v spojení s ustanovením § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) preskúmal v prvom rade postup súdu prvej inštancie, ktorý nariadil neodkladné opatrenie, pričom dospel k záveru, že v danej veci príslušným súdom na rozhodovanie o návrhu otca je odvolací súd v zmysle ustanovenia § 362 Civilného mimosporového poriadku. Odvolací súd tak pristúpil k posúdeniu existencie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca v odvolacom konaní. Svoje rozhodnutie odôvodňuje odvolací súd nasledovne.

15. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Civilného mimosporového poriadku.

16. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloby, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

18. Podľa § 362 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

19. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

20. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

21. Podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

22. Podľa § 397 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutia, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

23. Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. Odvolaciemu súdu bol predložená daná vec v dôsledku podaného odvolania matky proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie na posúdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie o potrebe bezodkladne upraviť pomery maloletých detí v časti ich osobnej starostlivosti. Vychádzajúc zo skutočností osvedčených v doterajšom priebehu konania má odvolací súd za to, že procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania nebol správny.

25. Pri prieskume spisu odvolací súd zistil, že vo veci maloletých detí prebieha konanie vo veci samej, ktoré je vedené na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 17P/23/2023. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 17P/23/2023-251 zo dňa 27.03.2025 výrokom I. zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti otca, a ďalšími výrokmi rozhodol o vyživovacej povinnosti matky (výrok II.), styku matky s maloletými deťmi (výrok III.), zmene rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 6P/218/2022-126 zo dňa 21.02.2023 (výrok IV.) a o trovách konania (výrok V.). Proti rozsudku vo veci samej podala matka dňa 02.05.2025 odvolanie v celom rozsahu. Následne otec návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 16.05.2025 podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal dočasného zverenia maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti. O tomto návrhu otca bolo rozhodnuté v tomto konaní odvolaním napadnutým uznesením súdu prvej inštancie č.k. 4P/80/2025-18 zo dňa 21.05.2025. Z uvedeného tak nepochybne vyplýva, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný až po podaní odvolania vo veci samej, t.j. v priebehu odvolacieho konania. V zmysle vyššie cit. ust. § 362 CMP bol tak príslušným na rozhodnutie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia Krajský súd v Prešove ako odvolací súd a nie súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď o podanom návrhu rozhodol z dôvodu jeho nepríslušnosti a keďže neboli splnené procesné podmienky na rozhodnutie o podanom návrhu otca, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 4P/80/2025-18 zo dňa 21.05.2025 postupom podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil výrokom II. tohto uznesenia.

26. Vzhľadom na to, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný v priebehu odvolacieho konania, odvolací súd ako príslušný súd na rozhodnutie o tomto návrhu posúdil návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia s prihliadnutím na obsah spisu, predložené dôkazy, doterajší priebeh konania, zohľadňujúc najlepší záujem maloletých detí. Dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu, zistených záverov a osvedčených skutočností má za to, že sú splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia. Je daná v danej veci jeho potrebnosť. Osvedčenie potrebnosti nariadenia neodkladného opatrenia vždy zabezpečuje ochranu porušeného alebo ohrozeného práva účastníka konania. Toto zabezpečenie spočíva vo vytvorení situácie pre efektívne využitie procesných mechanizmov slúžiacich na to, aby sa pokračovalo v konaní bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého sa žiada. Kým sa definitívne nerozhodne vo veci samej (meritórne) o výkone rodičovských práv a povinností k maloletým deťom dovtedy je pri danej situácii v rodine potrebné poskytnúť dočasnú ochranu.

27. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, a záujem maloletého na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Je potrebné poznamenať, že nariadenie predbežného opatrenia (neodkladného opatrenia) je dôvodné

iba za situácie, ak je potrebné bezodkladne vyriešiť situáciu, v akej sa maloleté dieťa ocitlo (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I ÚS. 347/06).

28. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

29. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

30. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

31. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

32. Podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, ibaže príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že také oddelenie je potrebné v záujme dieťaťa. Také určenie môže byť nevyhnutné v niektorom konkrétnom prípade, napríklad, ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak rodičia žijú oddelene a treba rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa.

33. Z doterajšieho priebehu konania odvolací súd zistil, že právoplatným a vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 6P/218/2022-126 zo dňa 21.02.2023 boli schválenou dohodou rodičov obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, s tým, že bola upravená vyživovacia povinnosť a styk otca s maloletými deťmi. Na základe právoplatného a vykonateľného uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 4P/44/2024-8 zo dňa 13.03.2024 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, č.k. 21CoP/47/2024-69 zo dňa 20.06.2024 došlo k rozšíreniu styku otca s maloletými deťmi s tým, že počas trvania tohto neodkladného opatrenia sa mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 6P/218/2022-126 zo dňa 21.02.2023. Na základe uvedených rozhodnutí sa tak obe maloleté deti nachádzali v osobnej starostlivosti matky, pričom s otcom mali upravený styk. Následne rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 17P/23/2023-251 zo dňa 27.03.2025 boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca a vo vzťahu k matke bola upravená vyživovacia povinnosť a styk s maloletými deťmi. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka, preto rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť.

34. V priebehu konania vo veci samej bol vypracovaný znalecký posudok č. 44/2024 zo dňa 18.01.2025 súdnou znalkyňou U.. G. G. z ktorého vyplynulo, že vzťahy medzi rodičmi sú aktuálne rozvrátené a poznačené matkinou tvrdohlavosťou a neochotou komunikovať. Matka zotrváva na svojich stanoviskách bez ochoty k zrelej diskusii a vystupuje v dominantnej pozícii. Ako rodič je nesamostatná, potrebuje pomoc a dohľad. U matky boli zistené kognitívne schopnosti znížené do subnormného pásma až hraničného pásma ľahkej mentálnej retardácie, je kognitívne rigidná, má málo zdrojov na zvládanie záťaže, v strese reaguje regresom, frustračná tolerancia je oslabená. Osobnosť matky je jednoducho až simplexne štruktúrovaná, introvertná, emočne impulzívna, s črtami egocentrizmu a horšej sociálnej prispôsobivosti. Matka je menej vyzretá a samostatná, pretrváva silná závislosť na primárnej rodine, jej rodičovské kritéria sú nezrelé a nedostatočné na to, aby sa realizovala ako samostatný rodič, je nutný dohľad a pomoc s výkonom jej rodičovstva. Matka nie je schopná sama realizovať starostlivosť

o deti a je otázne, či so svojimi kvalitami a limitami kognitívno osobnostnej výbavy bude zvládať s postupným rastom detí, a zvyšovaním ich nárokov na vzdelávanie, výchovu, usmerňovanie, napĺňanie celkového spektra ich potrieb. Otec má celkovo lepšie osobnostné predpoklady na zabezpečovanie starostlivosti o deti. V tomto smere sa javí otec ako komplexnejší a zrelší rodič a jeho rola bude v živote detí potrebná. U neho nebolo zistené nezvládanie alebo delegovanie rodičovských kompetencií na tretiu osobu. Obe maloleté deti sú aktuálne citovo fixované na matku, a to najmä vzhľadom na ich útlý vek, hlavnú starostlivosť si však spájajú so starou matkou. Negatívny vzťah maloletých detí k rodičom nebol zistený, hoci sa u detí objavujú negatívne vyjadrenia z dôvodu, že im matka o otcovi hovorí negatívne a stavia sa do úlohy obeť.

35. Na základe aj záverov znaleckého posudku vo veci samej mal odvolací súd osvedčené, že v najlepšom záujme maloletých detí bude ich dočasne odovzdanie do osobnej starostlivosti otca, ktorý disponuje lepšími osobnostnými predpokladmi na zabezpečovanie starostlivosti o obe maloleté deti. Na rozdiel od matky sa javí ako komplexnejší a zrelší rodič, ktorý je schopný sám realizovať výkon svojich rodičovských práv a povinností, nepotrebuje žiaden dohľad a ani pomoc s výkonom rodičovstva.

36. Z vykonaného dokazovania vo veci samej vyplynulo, že matka nedokáže zabezpečovať primeranú starostlivosť, ktorá by bola v najlepšom záujme maloletých detí, odmieta komunikáciu s otcom, nesúhlasí s tým, aby maloleté deti prespávali u otca, výber škôlky a školy považuje za svoje výlučné právo do ktorého nemá otec zasahovať. Rovnako nie je ochotná zahŕňať otca do výchovy maloletých detí, hoci sama nie je spôsobilá zabezpečovať vhodnú starostlivosť, ktorú v jej prípade nahrádzajú jej rodičia, rovnako prechovávali voči otcovi negatívny postoj. V priebehu konania odmietala poskytnúť otcovi priestor na starostlivosť o maloleté deti, čo bolo dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia č.k. 4P/44/2024-8 zo dňa 13.03.2024, ktorým bol upravený styk otca s maloletými deťmi už v priebehu konania, a toto rozhodnutie bolo potvrdené aj uznesením odvolacieho súdu č.k. 21CoP/47/2024-69 zo dňa 20.06.2024. Matka nebola ochotná dohodnúť sa na širšom stretávaní maloletých detí a pôvodne vymedzený úzky styk tiež sabotovala negatívnou výchovou maloletých detí v neprospech otca. Odvolací súd tak dospel k záveru, že matka nedisponuje predpokladom spĺňať úlohu preferenčného rodiča v najlepšom záujme maloletých detí, vzhľadom na jej zistené kognitívne schopnosti, preto nie je vhodné, aby boli maloleté deti v jej osobnej starostlivosti.

37. Napriek tomu, že o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca bolo rozhodnuté rozsudkom vo veci samej, tento v dôsledku podaného odvolania matkou nie je právoplatný, preto s ohľadom na uvedené a s ohľadom na závery znaleckého posudku vypracovaného vo veci samej odvolací súd vzhliadol potrebu bezodkladne upraviť pomery maloletých detí z dôvodu potreby poskytnutia okamžitej ochrany maloletým deťom na čas do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Vzhľadom na to, že matka nie je spôsobilá zabezpečovať maloletým deťom primeranú a vhodnú starostlivosť, najmä s poukazom rešpektovania práv druhého rodiča, nie je v záujme maloletých detí aj naďalej zotrvať v osobnej starostlivosti matky.

38. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd nariadil výrokom I. neodkladné opatrenie, ktorým uložil povinnosť matke odovzdať maloleté deti do osobnej starostlivosti otca.

39. Vzhľadom na zmenu osobnej starostlivosti o maloleté deti odvolací súd považoval za potrebné upraviť aj styk matky s maloletými deťmi, najmä z dôvodu zachovania väzieb medzi matkou a maloletými deťmi a tiež z dôvodu predchádzania rodičovských nezhôd ohľadom styku s určením nevyhnutného rozsahu styku. Odvolací súd považuje nateraz za dostatočné upraviť styk matky s maloletými deťmi na každý nepárny víkend kalendárneho roka od piatka od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod. s tým, že maloleté deti si matka bude preberať v mieste bydliska otca a následne si maloleté deti po ukončení styku prevezme otec v mieste bydliska matky, čím budú rovnomerne rozložené náklady na realizáciu styku medzi oboma rodičmi (porovnaj Nález IV. ÚS ČR 4156/19). Súčasne otcovi bola určená povinnosť na maloleté deti na styk s matkou riadne pripraviť a odovzdať ich na styk v mieste svojho bydliska a na druhej strane deti matke bola uložená povinnosť prevziať maloleté deti na začiatku styku v mieste bydliska otca a po ukončení styku odovzdať maloleté deti v mieste svojho bydliska.

40. Odvolací súd uvádza, že takto určený rozsah styku je stykom len v minimálnom rozsahu je dočasným opatrením. Vytvára základ pre iný styk podľa dohody rodičov alebo rozhodnutia súdu. Zásada zachovania čo najrovnocennejších možností maloleté deti vychovávať pre rodiča, ktorému dieťa

nie je zverené by mala byť naplnená v každom prípade, vždy po vyhodnotení individuálnych okolností veci. Dané vyhodnotenie sa stane posúdením aj vo veci samej. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa (§ 28 ods. 1, 2 ZoR). Z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že rodičia majú nielen právo, ale aj povinnosť podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa. Obaja rodičia v živote mal. detí majú nezastupiteľnú úlohu a tomu musí zodpovedať prístup oboch rodičov vo vzťahu k nim. Odvolací súd preto apeluje na rodičov, aby pri výkone predbežne nariadenej osobnej starostlivosti sa snažili dohodnúť na výchovných princípoch, zachovávali podobné výchovné postupy a stereotypy, viac komunikovali o veciach týkajúcich sa maloletých detí. Po výkone nariadenej striedavej osobnej starostlivosti bude vo veci samej súd skúmať, či tento spôsob usporiadania vzťahov je v najlepšom záujme mal. detí teda ako daná osobná starostlivosť prebiehala, ako rodičia spolu kooperovali, prípadne ktorý z rodičov bránil spoločnej komunikácii, a či tento dôvod nedostatočnej komunikácie bude mať relevantný význam.

41. Trvanie neodkladného opatrenia limitoval odvolací súd do právoplatného skončenia konania vo veci samej, t.j. do právoplatného skončenia konania sp. zn. 17P/23/2023 o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, alebo pokiaľ súd nerozhodne o jeho zrušení.

42. Vzhľadom na to, že predmetným neodkladným opatrením došlo k zmene úpravy osobnej starostlivosti o maloleté deti a k úprave styku matky s maloletými deťmi, dočasne dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 6P/218/2022-126 zo dňa 21.02.2023 vo výroku I. v časti zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, výživnom a úprave styku.

43. Odvolací súd postupom podľa § 363 CMP zrušil uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves, č.k. 4P/44/2024-8 zo dňa 13.03.2024 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, č.k. 21CoP/47/2024-69 zo dňa 20.06.2024 z dôvodu, že odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

44. Odvolací súd na záver udáva, že rodičovstvo nemá byť súťažou schopnejšieho rodiča. Najschopnejším rodičom sú pre dieťa dvaja rodičia konajúci vo vzájomnej spolupráci vedení k blahu dieťaťa (porovnaj právne postavenie maloletého dieťaťa vo vzťahu k jeho rodičom Lucia Danišovičová, PhD. C-H- Beck).

45. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).